

Ε' ΠΡΟΣΥΝΟΔΙΚΗ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ

Σαμπεζύ-Γενεύη, 10-17 Ὀκτωβρίου 2015

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΟΙΠΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

1. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, οὕσα ἢ Μία, Ἁγία, Καθολική καί Αποστολική Ἐκκλησία, ἐν τῇ βαθεῖα ἐκκλησιαστικῇ αὐτοσυνειδησίᾳ αὐτῆς πιστεύει ἀκραδάντως ὅτι κατέχει κυρίαν θέσιν εἰς τὴν υπόθεσιν τῆς προωθήσεως τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν ἐντός τοῦ συγχρόνου κόσμου.

2. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θεμελιωῖ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ γεγονότος τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι καί τοῖς μυστηρίοις. Ἡ ἐνότης αὕτη ἐκφράζεται διὰ τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς καί τῆς πατερικῆς παραδόσεως καί βιοῦται μέχρι σήμερον ἐν αὐτῇ. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει τὴν ἀποστολήν καί ὑποχρέωσιν ἵνα μεταδίδῃ καί κηρύττῃ πᾶσαν τὴν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ καί τῇ Ἱερᾷ Παραδόσει ἀλήθειαν, ἣτις καί προσδίδει τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸν καθολικὸν αὐτῆς χαρακτήρα.

3. Ἡ εὐθύνη τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐνότητα, ὡς καί ἡ οἰκουμενική αὐτῆς ἀποστολή ἐξεφράσθησαν ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Αὗται ἰδιαίτερος προέβαλον τὸν μεταξύ τῆς ὀρθῆς πίστεως καί τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας ὑφιστάμενον ἄρρηκτον δεσμόν.

4. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀδιαλείπτως προσευχομένη «ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως», ἐκαλλιέργει πάντοτε διάλογον μετὰ τῶν ἐξ αὐτῆς διεστώτων, τῶν ἐγγύς καί τῶν μακρᾶν, ἐπρωτοστάτησε μάλιστα εἰς τὴν σύγχρονον ἀναζήτησιν ὁδῶν καί τρόπων τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων, μετέσχε τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς καί συνετέλεσεν εἰς τὴν διαμόρφωσιν καί περαιτέρω ἐξέλιξιν αὐτῆς. Ἄλλωστε, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία χάρις εἰς τό διακρίνον αὐτὴν οἰκουμενικὸν καί φιλόφρονον πνεῦμα, θεοκελεύστως αἰτούμενον «πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α΄ Τιμ.2, 4), ἀείποτε ἠγωνίσθη ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος. Διό, ἡ Ὁρθόδοξος συμμετοχή εἰς τὴν κίνησιν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν οὐδόλως τυγχάνει ξένη πρὸς τὴν φύσιν καί τὴν ἱστορίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἀποτελεῖ συνεπῆ ἔκφρασιν τῆς ἀποστολικῆς πίστεως καί παραδόσεως, ἐντός νέων ἱστορικῶν συνθηκῶν.

5. Οί σύγχρονοι διμερείς θεολογικοί διάλογοι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς καί ἡ συμμετοχή αὐτῆς εἰς τήν Οἰκουμενικήν Κίνησιν ἐρείδονται ἐπί τῆς συνειδήσεως ταύτης τῆς Ὁρθοδοξίας καί τοῦ οἰκουμενικοῦ αὐτῆς πνεύματος ἐπί τῷ τέλει τῆς ἀναζητήσεως, βάσει τῆς πίστεως καί τῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἑπτά Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῆς ἀπολεσθείσης ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν.

6. Κατά τήν ὄντολογικήν φύσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἐνότης αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νά διαταραχθῇ. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει τήν ἱστορικήν ὑπαρξιν ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καί Ὁμολογιῶν μή εὐρισκομένων ἐν κοινωνίᾳ μετ' αὐτῆς, ἀλλά καί πιστεύει ὅτι αἱ πρός ταύτας σχέσεις αὐτῆς πρέπει νά στηρίζονται ἐπί τῆς ὑπ' αὐτῶν ὅσον ἔνεστι ταχύτερας καί ἀντικειμενικώτερας ἀποσαφήνίσεως τοῦ ὅλου ἐκκλησιολογικοῦ θέματος καί ἰδιαίτερος τῆς γενικώτερας παρ' αὐταῖς διδασκαλίας περὶ μυστηρίων, χάριτος, ἱερωσύνης καί ἀποστολικῆς διαδοχῆς. Οὕτω, ἦτο εὖνους καί θετικῶς διατεθειμένη τόσον διά θεολογικούς, ὅσον καί διά ποιμαντικούς λόγους, πρός θεολογικόν διάλογον μετὰ διαφόρων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καί Ὁμολογιῶν καί πρός τήν συμμετοχήν γενικώτερον εἰς τήν Οἰκουμενικήν Κίνησιν τῶν νεωτέρων χρόνων, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι διά τοῦ διαλόγου δίδει δυναμικήν μαρτυρίαν τοῦ πληρώματος τῆς ἐν Χριστῷ ἀληθείας καί τῶν πνευματικῶν αὐτῆς θησαυρῶν πρός τοὺς ἐκτός αὐτῆς, μέ ἀντικειμενικόν σκοπόν τήν προλεΐανσιν τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης πρός τήν ἐνότητα.

7. Ὑπό τό ἀνωτέρω πνεῦμα, ἀπασαι αἱ κατά τόπους Ἀγιώταται Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι συμμετέχουν σήμερον ἐνεργῶς εἰς ἐπισήμους θεολογικούς διαλόγους, ἡ δέ πλειονότης ἐξ αὐτῶν καί εἰς διαφόρους ἐθνικούς, περιφερειακούς καί διεθνεῖς διαχριστιανικούς ὀργανισμούς, παρά τήν προκύψασαν βαθεῖαν κρίσιν εἰς τήν Οἰκουμενικήν Κίνησιν. Ἡ πολυσχιδῆς αὕτη δραστηριότης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πηγάζει ἐκ τοῦ αἰσθήματος ὑπευθυνότητος καί ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ ἀμοιβαία κατανόησις, ἡ συνεργασία καί αἱ κοιναί προσπάθειαι πρός ἀποκατάστασιν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος τυγχάνουν οὐσιώδεις, «ἵνα μή ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ» (Α' Κορ. 9, 12).

8. Βεβαίως, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, διαλεγόμενη μετὰ τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν, δέν παραγνωρίζει τὰς δυσκολίας τοῦ τοιούτου ἐγχειρήματος, κατανοεῖ ὅμως ταύτας ἐν τῇ πορείᾳ πρός τήν κοινήν κατανόησιν τῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καί ἐπί τῇ ἐλπίδι ὅτι τό Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπερ «ὄλον συγκροτεῖ τόν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας» (στιχηρόν ἔσπερινου πεντηκοστῆς), θά «ἀναπληρώσῃ τά ἐλλείποντα» (εὐχή χειροτονίας). Ἐν τῇ

έννοία ταύτη, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον δέν στηρίζεται μόνον εἰς τὰς ἀνθρωπίνας δυνάμεις τῶν διεξαγόντων τούς διαλόγους, ἀλλ' ἀπεκδέχεται πρωτίστως τὴν ἐπιστασίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου, εὐχηθέντος «ἵνα πάντες ἐν ᾧσιν» (Ἰω. 17, 21).

9. Οἱ σύγχρονοι διμερεῖς θεολογικοὶ διάλογοι, κηρυχθέντες ὑπὸ Πανορθόξων Διασκέψεων, ἐκφράζουν τὴν ὁμόθυμον ἀπόφασιν πασῶν τῶν κατὰ τόπους ἀγιωτάτων Ὁρθόξων Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν χρέος νὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς καὶ συνεχῶς εἰς τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν, ἵνα μὴ παρακωλύηται ἡ ὁμόφωνος μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ. Ἐν ἡ περιπτώσει τοπικὴ τις Ἐκκλησία ἤθελεν ἀποφασίσει νὰ μὴ ὀρίσῃ ἐκπροσώπους αὐτῆς εἰς τινὰ διάλογον ἢ συνέλευσιν διαλόγου, ἐάν ἡ ἀπόφασις αὕτη δέν εἶναι πανορθόδοξος, ὁ διάλογος συνεχίζεται. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ διαλόγου ἢ τῆς συνελεύσεως ἀντιστοιχῶς, ἡ ἀπουσία τοπικῆς Ἐκκλησίας τινός δέον ὅπως συζητηθῇ ὅπωςδὴποτε ὑπὸ τῆς Ὁρθόξου Ἐπιτροπῆς τοῦ διαλόγου πρὸς ἔκφρασιν τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθόξου Ἐκκλησίας.

10. Τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀνακύπτουν κατὰ τὰς θεολογικάς συζητήσεις τῶν Μεικτῶν Θεολογικῶν Ἐπιτροπῶν δέν συνιστοῦν πάντοτε ἐπαρκῆ αἰτιολόγησιν μονομεροῦς ἀνακλήσεως τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς ἢ καὶ ὀριστικῆς διακοπῆς τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς ὑπὸ τινος κατὰ τὸπον Ὁρθόξου Ἐκκλησίας. Ἡ ἀποχώρησις ἐκ τοῦ διαλόγου Ἐκκλησίας τινός δέον ὅπως κατὰ κανόνα ἀποφεύγηται, καταβαλλομένων τῶν δεουσῶν διορθόξων προσπαθειῶν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς ὁλοκληρίας τῆς ἐν τῷ διαλόγῳ τούτῳ ὀρθόξου Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐάν τοπικὴ τις Ἐκκλησία ἢ καὶ ἄλλαι τινές Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησῖαι ἀρνῶνται νὰ συμμετάσχουν εἰς τὰς συνελεύσεις τῆς Μεικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς ὠρισμένου διαλόγου, ἐπικαλούμεναι σοβαροῦς ἐκκλησιολογικούς, κανονικούς, ποιμαντικούς ἢ ἠθικῆς φύσεως λόγους, ἡ Ἐκκλησία ἢ αἱ Ἐκκλησῖαι αὗται κοινοποιοῦν ἐγγράφως τὴν ἀρνησιν αὐτῶν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ εἰς πάσας τὰς Ὁρθόδοξους Ἐκκλησίας κατὰ τὰ πανορθόξως ἰσχύοντα. Κατὰ τὴν πανορθόδοξον διαβούλευσιν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀναζητεῖ τὴν ὁμόφωνον συναίνεσιν τῶν λοιπῶν Ὁρθόξων Ἐκκλησιῶν διὰ τὰ ἐφεξῆς δέοντα γενέσθαι, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐπαναξιολογήσεως τῆς πορείας τοῦ συγκεκριμένου θεολογικοῦ διαλόγου, ἐφ' ὅσον τοῦτο κριθῆ ὁμοφώνως ἀναγκαῖον.

11. Ἡ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν θεολογικῶν διαλόγων

ἀκολουθουμένη μεθοδολογία ἀποσκοπεῖ εἰς τε τήν λύσιν τῶν παραδεδομένων θεολογικῶν διαφορῶν ἢ τῶν τυχόν νέων διαφοροποιήσεων καί εἰς τήν ἀναζήτησιν τῶν κοινῶν στοιχείων τῆς χριστιανικῆς πίστεως, προϋποθέτει δέ τήν σχετικήν πληροφόρησιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας ἐπί τῶν διαφόρων ἐξελίξεων τῶν διαλόγων. Ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας ὑπερβάσεως συγκεκριμένης τινός θεολογικῆς διαφορᾶς ὁ θεολογικός διάλογος δύναται νά συνεχίζηται, καταγεγραφομένης τῆς διαπιστωθείσης ἐπί τοῦ συγκεκριμένου θέματος θεολογικῆς διαφωνίας καί ἀνακοινομένης τῆς διαφωνίας ταύτης πρὸς πάσας τὰς κατά τόπους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας διὰ τὰ ἐφεξῆς δέοντα γενέσθαι.

12. Εἶναι εὐνόητον ὅτι κατά τήν διεξαγωγὴν τῶν θεολογικῶν διαλόγων κοινός πάντων σκοπός εἶναι ἡ τελικὴ ἀποκατάστασις τῆς ἐν τῇ ὀρθῇ πίστει καί τῇ ἀγάπῃ ἐνότητος. Ὅπωςδήποτε ὅμως αἱ ὑφιστάμεναι θεολογικαὶ καί ἐκκλησιολογικαὶ διαφοραὶ ἐπιτρέπουν ποιάν τινα ἱεράρχησιν ὡς πρὸς τὰς ὑφισταμένας δυσχερείας διὰ τήν πραγμάτωσιν τοῦ πανορθόδοξου τεθειμένου σκοποῦ. Ἡ ἑτερότης τῶν προβλημάτων ἐκάστου διμεροῦς διαλόγου προϋποθέτει διαφοροποιήσιν μὲν τῆς τηρηθησομένης ἐν αὐτῷ μεθοδολογίας, ἀλλ' οὐχί καί διαφοροποιήσιν σκοποῦ, διότι ὁ σκοπός εἶναι ἐνιαῖος εἰς πάντα τοὺς διαλόγους.

13. Ἐν τούτοις, ἐπιβάλλεται, ἐν περιπτώσει ἀνάγκης, ὅπως ἀναληφθῇ προσπάθεια συντονισμοῦ τοῦ ἔργου τῶν διαφόρων Διορθόδοξων Θεολογικῶν Ἐπιτροπῶν, τοσοῦτ' ἢ μᾶλλον ὅσῳ ἢ ὑπάρχουσα ἄρρηκτος ὄντολογικὴ ἐνότης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρέπει νά ἀποκαλύπτηται καί ἐκδηλοῦται καί ἐν τῷ χώρῳ τῶν διαλόγων τούτων.

14. Ἡ περὶ τὴν οἰομένην ἐπισημῶς κηρυχθέντος θεολογικοῦ διαλόγου συντελεῖται διὰ τῆς ὀλοκληρώσεως τοῦ ἔργου τῆς ἀντιστοίχου Μεικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅποτε ὁ Πρόεδρος τῆς Διορθόδοξου Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει ἐκθεσιν πρὸς τὸν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην, ὁ ὅποιος, ἐν συμφωνίᾳ καί μετὰ τῶν Προκαθημένων τῶν κατά τόπους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, κηρύσσει τήν λήξιν τοῦ διαλόγου. Οὐδεὶς διάλογος θεωρεῖται περατωθεὶς πρὶν ἢ κηρυχθῆ ἡ λήξας διὰ τοιαύτης πανορθόδοξου ἀποφάνσεως.

15. Ἡ μετὰ τήν τυχόν ἐπιτυχή ὀλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου θεολογικοῦ τινος διαλόγου πανορθόδοξος ἀπόφασις διὰ τήν ἀποκατάστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας δέον ὅπως ἐρείδηται ἐπὶ τῆς ὁμοφωνίας πασῶν τῶν κατά τόπους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν.

16. Ἐν ἐκ τῶν κυρίων ὀργάνων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εἶναι τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν (Π.Σ.Ε.). Ὁρισμέναι

Ὁρθόδοξαι Ἐκκλησίαι ὑπῆρξαν ἰδρυτικά μέλη καί ἐν συνεχείᾳ ἅπασαι ἀπέβησαν μέλη αὐτοῦ. Τό Π.Σ.Ε. εἶναι ἐν συγκεκροτημένον διαχριστιανικόν σῶμα, παρὰ τό γεγονός ὅτι τοῦτο δέν συμπεριλαμβάνει ἀπάσας τάς Χριστιανικάς Ἐκκλησίας καί Ὁμολογίας. Παραλλήλως, ὑφίστανται καί ἄλλοι διαχριστιανικοί ὀργανισμοί καί περιφερειακά ὄργανα, ὡς ἡ Διάσκεψις τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (Κ.Ε.Κ.) καί τό Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν Μέσης Ανατολῆς (Σ.Ε.Μ.Α.). Ταῦτα μετά τοῦ Π.Σ.Ε. πληροῦν σημαντικήν ἀποστολήν διά τήν προώθησιν τῆς ἐνότητος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι Γεωργίας καί Βουλγαρίας ἀπεχώρησαν ἐκ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἡ μὲν πρώτη ἐν ἔτει 1997, ἡ δέ δευτέρα ἐν ἔτει 1998, ὡς ἔχουσαι ἰδίαν αὐτῶν γνώμην περί τοῦ ἔργου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καί οὕτω δέν συμμετέχουν εἰς τάς ὑπ' αὐτοῦ καί τῶν ἄλλων διαχριστιανικῶν ὀργανισμῶν δραστηριότητας.

17. Αἱ Ὁρθόδοξοι κατά τόπους Ἐκκλησίαι-μέλη τοῦ Π.Σ.Ε., μετέχουν πλήρως καί ἰσοτίμως ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καί συμβάλλουν δι' ὅλων τῶν εἰς τήν διάθεσιν αὐτῶν μέσων εἰς τήν μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας καί τήν προαγωγήν τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπεδέχθη προθύμως τήν ἀπόφασιν τοῦ Π.Σ.Ε. νά ἀνταποκριθῆ εἰς τό αἴτημά της περί συστάσεως Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς διά τήν Ὁρθόδοξον συμμετοχήν εἰς τό Π.Σ.Ε., συμφώνως πρός τήν ἐντολήν τῆς Διορθοδόξου Συναντήσεως τῆς Θεσσαλονίκης (1998). Τά ὑπό τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς καθιερωθέντα κριτήρια, τά ὅποια προετάθησαν ὑπό τῶν Ὁρθοδόξων καί ἐγένοντο δεκτά ὑπό τοῦ Π.Σ.Ε., ὠδήγησαν εἰς τήν σύστασιν τῆς Μονίμου Ἐπιτροπῆς Συνεργασίας καί Συναινέσεως, ἐπεκυρώθησαν καί ἐνετάχθησαν εἰς τό Καταστατικόν καί εἰς τόν Κανονισμόν λειτουργίας τοῦ Π.Σ.Ε.

18. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πιστή εἰς τήν ἐκκλησιολογίαν αὐτῆς, εἰς τήν ταυτότητα τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς δομῆς καί εἰς τήν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, συμμετέχουσα ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ Π.Σ.Ε., οὐδόλως ἀποδέχεται τήν ἰδέαν τῆς «ἰσότητος τῶν Ὁμολογιῶν» καί οὐδόλως δύναται νά δεχθῆ τήν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ὡς τινα διομολογιακὴν προσαρμογήν. Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, ἡ ἐνότης ἢ ὅποια ἀναζητεῖται ἐν τῷ Π.Σ.Ε. δέν δύναται νά εἶναι προῖον μόνον θεολογικῶν συμφωνιῶν, ἀλλά καί τῆς ἐν τοῖς μυστηρίοις τηρουμένης καί βιουμένης ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἐνότητος τῆς πίστεως.

19. Αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι-μέλη θεωροῦν ὡς ἀπαραίτητον ὄρον τῆς συμμετοχῆς εἰς τό Π.Σ.Ε. τό ἄρθρον-βάσιν τοῦ Καταστατικοῦ αὐτοῦ, συμφώνως τῷ ὁποίῳ, μέλη αὐτοῦ δύνανται νά εἶναι μόνον αἱ Ἐκκλησίαι καί

αί Όμολογίαί, αί αναγνωρίζουσαι τόν Κύριον Ίησοῦν Χριστόν ὡς Θεόν καί Σωτήρα κατά τάς Γραφάς καί ὁμολογοῦσαι τόν ἐν Τριάδι Θεόν, Πατέρα, Υἱόν καί Άγιον Πνεῦμα κατά τό Σύμβολον Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως. Ἐχουν δέ βαθεΐαν τήν πεποιθήσιν ὅτι αί ἐκκλησιολογικάί προϋποθέσεις τῆς Δηλώσεως τοῦ Toronto (1950), τιτλοφο-ρουμένης «Ἡ Ἐκκλησία, αἱ Ἐκκλησίαι καί τό Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν» εἶναι κεφαλαιώδους σημασίας διά τήν Ὁρθόδοξον συμμετοχήν εἰς τό Συμβούλιον. Ὅθεν, αὐτονόητον, ὅτι τό Π.Σ.Ε. δέν εἶναι καί ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νά καταστῆ ὑπέρ-Ἐκκλησία. «Σκοπός τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν δέν εἶναι νά διαπραγματεύεται ἐνώσεις μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπερ δύναται νά γίνη μόνον ὑπό τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐνεργουσῶν ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, ἀλλά νά φέρῃ τάς Ἐκκλησίας εἰς ζῶσαν ἐπαφήν πρός ἀλλήλας καί νά προαγάγῃ τήν μελέτην καί συζήτησιν τῶν ζητημάτων τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος» (Δήλωσις τοῦ Toronto, § 2).

20. Αἱ προοπτικάί τῶν θεολογικῶν διαλόγων τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μετά τῶν ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καί Ὁμολογιῶν προσδιορίζονται πάντοτε ἐπί τῆ βάσει τῶν κανονικῶν κριτηρίων τῆς ἤδη διαμορφωμένης ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως (κανόνες 7 τῆς Β΄ καί 95 τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῶν συνόδων).

21. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ τήν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καί Τάξις» καί μετ' ἰδιαίτερου ἐνδιαφέροντος παρακολουθεῖ τήν μέχρι τοῦδε θεολογικήν αὐτῆς προσφοράν. Ἐκτιμᾷ θετικῶς τά ὑπ' αὐτῆς ἐκδοθέντα θεολογικά κείμενα, τῆ σπουδαία συνεργία καί ὀρθοδόξων θεολόγων, τά ὅποια ἀποτελοῦν ἀξιόλογον βῆμα εἰς τήν Οἰκουμενικήν Κίνησιν διά τήν προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐν τούτοις ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διατηρεῖ ἐπιφυλάξεις διά κεφαλαιώδη ζητήματα πίστεως καί τάξεως.

22. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θεωρεῖ καταδικαστέαν πᾶσαν διάσπασιν τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, ὑπό ἀτόμων ἢ ομάδων, ἐπί προφάσει τηρήσεως ἢ δῆθεν προασπίσεως τῆς γνησίας Ὁρθοδοξίας. Ὡς μαρτυρεῖ ἡ ὅλη ζωή τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἡ διατήρησις τῆς γνησίας ὀρθοδόξου πίστεως διασφαλίζεται μόνον διά τοῦ συνοδικοῦ συστήματος, τό ὅποϊον ἀνέκαθεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπετέλει τόν ἀρμόδιον καί ἔσχατον κριτήν περὶ τῶν θεμάτων πίστεως.

23. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει κοινήν τήν συνείδησιν περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τοῦ διαχριστιανικοῦ θεολογικοῦ διαλόγου, διό καί κρίνει ἀναγκαῖον νά συνοδεύηται οὗτος πάντοτε ὑπό τῆς ἐν τῷ κόσμῳ μαρτυρίας

διά πράξεων ἀμοιβαίας κατανοήσεως καί ἀγάπης, αἱ ὁποῖαι ἐκφράζουν τήν «ἀνεκκλήτην χαράν» τοῦ Εὐαγγελίου (Α' Πέτρ. 1, 8), ἀποκλειομένης πάσης πράξεως προσηλυτισμοῦ ἢ ἄλλης προκλητικῆς ἐνεργείας ὁμολογιακοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ὑπό τό πνεῦμα αὐτό, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θεωρεῖ σημαντικόν ὅπως ὅλοι οἱ χριστιανοί, ἐμπνεόμενοι ὑπό τῶν κοινῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς πίστεως ἡμῶν, προσπαθήσωμεν νά δώσωμεν εἰς τά ἀκανθώδη προβλήματα, διά τῶν ὁποίων προκαλεῖ ἡμᾶς ὁ σύγχρονος κόσμος, μίαν ὀλοπρόθυμον καί ἀλληλέγγυον ἀπάντησιν, βασιζομένην εἰς τό ἰδανικόν πρότυπον τοῦ ἐν Χριστῷ καινοῦ ἀνθρώπου.

24. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει συνειδησιν τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ κίνησις πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν λαμβάνει νέας μορφάς, ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς νέας συνθήκας καί ἀντιμετώπισῃ τὰς νέας προκλήσεις τοῦ συγχρόνου κόσμου. Εἶναι ἀπαραίτητος ἡ συνέχισις τῆς μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τόν διηρημένον χριστιανικόν κόσμον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως καί πίστεώς της.

Δεόμεθα ὅπως οἱ χριστιανοί ἐργασθῶσιν ἀπό κοινοῦ, ὥστε νά ἀποβῇ ἐγγύς ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Κύριος θά ἐκπληρώσῃ τήν ἐλπίδα τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί «γενήσεται μία ποιμνὴ, εἰς ποιμήν» (Ἰω. 10, 16).

Σαμπεζύ, 15 Ὀκτωβρίου 2015

† ὁ Περγάμου Ἰωάννης, Πρόεδρος

† ὁ Καλῆς Ἐλπίδος Σέργιος

† Μητροπολίτης Δαμασκηνός (Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας)

† ὁ Καπιτωλιάδος Ἡσύχιος

† ό Βολοκολάμσκ Ίλαρίων

† ό Μαυροβουνίου καί Παραθαλασσίας Αμφιλόχιος

† ό Τιργκοβιστίου Νήφων

† ό Βάρνης Ίωάννης

† ό Ζουκίδι καί Τσαΐσι Γεράσιμος

† ό Πάφου Γεώργιος

† ό Περιστερίου Χρυσόστομος

† ό Σιεματίτσε Γεώργιος

† ό Κορυτσᾶς Ίωάννης

† ὁ Μιχαλόβτσε Γεώργιος

† ὁ Ἑλβετίας Ἰερεμίας, Γραμματεὺς ἐπὶ τῆς Προπαρασκευῆς
τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου